

**De avonturen van
Witkapje:**

**Op weg naar effectieve
interventies gericht op
studentenwelzijn in een
hbo-opleiding voor
verpleegkunde**

Josien Mennen
Reina Noij

Lectoraat Professionalisering
van het Onderwijs

September 2023

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

**Zuyd
Onderzoek**

**ZU
YD**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding.....	5
1. Resultaten fase 1 en aanpak fase 2	7
2. Stap 1: Voorstel voor interventies.....	9
3. Stap 2: Feedback op voorgestelde interventies	11
4. Stap 3: Uitwerken interventies.....	12
4.1 Rolbeschrijving medewerkers	12
4.2 Begeleidingsgesprekken	12
4.2.1. Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 3	13
4.2.2. Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 4	14
5. Evaluatie	15
5.1 Rolbeschrijving medewerkers	15
5.2 Begeleidingsgesprekken	16
6. Resultaten.....	19
6.1 In hoeverre zijn de ontwerprichtlijnen geschikt om toe te passen op (het ontwerp van) de interventies?	19
6.2 In welke mate sluiten de interventies aan bij het doel en bij de behoeften van de student?	19
6.3 In hoeverre zijn de interventies organiseerbaar en uitvoerbaar?	20
6.4 In hoeverre worden de interventies door studenten en docenten als zinvol ervaren?	20
7. Conclusies.....	21
8. Opbrengsten.....	21
9. Aanbevelingen.....	23
Referenties	25
Bijlage 1 Rolbeschrijving medewerkers	26
Bijlage 2 Informatie voor studenten	28
Bijlage 3 Informatie voor docenten	30
Bijlage 4 Vragenlijst voor studenten	34
Bijlage 5 Voorbeeld studieplan	37

Voorwoord

Het bevorderen van studentwelzijn is een weerbarstig vraagstuk. Bij de opleiding Verpleegkunde is veel werk gemaakt van interventies om het welzijn van studenten te bevorderen, echter de opbrengsten waren gering. Het vervangen van interventies door nieuwe interventies bleek niet tot een merkbare verbetering te leiden. Daarbij was onduidelijk wat nu de redenen waren dat deze interventies niet het beoogde effect hadden. Dat was de aanleiding voor de opleiding Verpleegkunde om samen met het Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs onderzoek te doen en te komen tot interventies die wel het beoogde effect kunnen realiseren.

In dit rapport doen Reina Noij en Josien Mennen verslag van hun ontwerpgericht onderzoek naar interventies ter bevordering van het welzijn van studenten. Het is een bijzonder rapport met het karakter van een gedetailleerd werkverslag, gelardeerd met persoonlijke reflecties over wat zich tijdens het onderzoek afspeelde. De behaalde resultaten zijn veelbelovend en beslist ook toepasbaar op tal van opleidingen in andere domeinen in het beroepsonderwijs.

Een ontwerpgericht onderzoek naar zo'n weerbarstig vraagstuk als studentwelzijn, kan alleen maar plaatsvinden met de medewerking van velen. Veel dank aan alle studenten en betrokken docenten voor hun bereidwillige medewerking. Dank ook aan Joyce Vreuls die vanuit de opleiding Verpleegkunde het contact met het lectoraat onderhield en aan onze collega Miriam Goes die in een eerdere fase van dit onderzoek betrokken was.

Marcel van der Klink

Lector Professionalisering van het Onderwijs

Inleiding

In september 2021 is een ontwerpgericht onderzoek gestart naar effectieve interventies gericht op studentenwelzijn afgestemd op de behoeften van de studenten van de Academie voor Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool. De doelstelling van dit onderzoek was om de interventies in het kader van studentenwelzijn beter aan te laten sluiten bij de behoefte van de studenten. Het onderzoek is uitgevoerd door de Academie voor Verpleegkunde in samenwerking met het lectoraat Professionalisering van het onderwijs.

Er was eens een docente aan een opleiding voor verpleegkunde. Ze noemden haar Witkapje. Het was een moeilijke tijd, er was een pandemie. Ze had veel zorgen over het welzijn van de studenten. Daarin stond ze niet alleen. Samen met een aantal collega's bedacht ze plannen om studenten te helpen. De activiteiten werkten niet zo goed, studenten bleven weg. Dat vond ze jammer, ze vroeg zich af wat ze verkeerd hadden gedaan. Sloot hun aanpak aan bij de behoefte van de studenten? Wat was die behoefte eigenlijk? Ze sprak erover met haar manager en met een lector. Ze wilde weten wat de behoefte van studenten was, zodat ze daar beter op kon aansluiten, en studenten dus beter kon helpen.

En zo startte het onderzoek. Witkapje deed het samen met een onderzoeker van het lectoraat. Ze betrokken ook veel andere collega's, en veel studenten. Witkapje kwam veel te weten. Wat is studentenwelzijn, hoe kun je het verbeteren, en vooral: waaraan hebben de studenten van de opleiding verpleegkunde behoefte? Het kostte veel tijd, maar ze zette door. Ze kwam docenten tegen die niet zo geïnteresseerd waren in het thema studentenwelzijn, maar ook heel enthousiaste docenten en studenten. Daardoor voelde ze zich gesteund. Langzaam groeide de aandacht voor het thema.

Het eerste deel van het onderzoek is afgerond in september 2022. De resultaten zijn beschreven in het "Onderzoeksrapport Effectieve interventies gericht op studentenwelzijn afgestemd op de behoeften van de studenten van de Academie voor Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool" (Noij en Goes, 2022). De belangrijkste uitkomsten worden later in dit verslag toegelicht.

Het tweede deel van het onderzoek is gericht op het ontwerpen van interventies. In dit verslag leest u hoe het onderzoek is aangepakt, wat de opbrengsten zijn, en wat we daarvan geleerd hebben. Dat is niet alleen interessant voor opleidingen voor verpleegkunde, maar voor alle hbo-opleidingen die bezig zijn met onderwijsvernieuwing, studentbegeleiding en studentenwelzijn.

We beschrijven eerst kort wat het eerste deel van het onderzoek heeft opgeleverd en voor welke aanpak we hebben gekozen. Daarna beschrijven we de stappen die we hebben gezet om tot interventies te komen en deze te evalueren. Tot slot beschrijven we de resultaten en de opbrengsten. We nemen de lezer mee in het proces door de fragmenten met de avonturen van Witkapje.

Onze dank gaat uit naar de projectgroep intensieve studentbegeleiding, en naar alle docenten en studenten die met veel passie hebben meegewerkt aan dit onderzoek. Een speciaal woord van dank voor Elsa Santos voor haar tomeloze inzet en enthousiasme.

1. Resultaten fase 1 en aanpak fase 2

De eerste fase van het onderzoek heeft geleid tot een beschrijving van het doel van interventies gericht op studentenwelzijn, tot een beschrijving van de behoeften van studenten, en tot ontwerprichtlijnen waaraan een interventie zou moeten voldoen. Kort samengevat:

Doel:

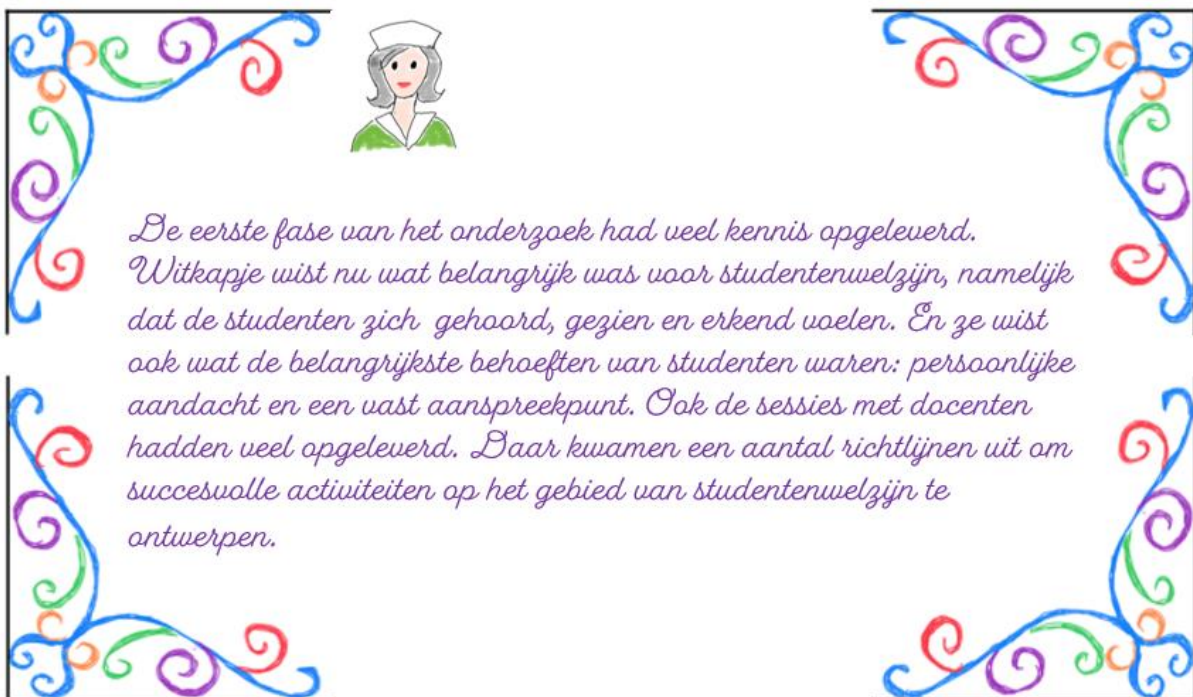
Studenten voelen zich gehoord, gezien en erkend

Behoeftes studenten:

Vast aanspreekpunt
Persoonlijke aandacht

Ontwerprichtlijnen:

- Gezamenlijke visie op studentenwelzijn
- Aandacht voor kwaliteit medewerkers met betrekking tot mentaal welzijn van studenten
- Aandacht voor studentenwelzijn:
 - Preventief: signaleren en integratie van studentenwelzijn in onderwijs
 - Individuele ondersteuning: gericht op studenten met hulpvraag

We gebruiken ontwerpgericht onderzoek als methode. Ontwerpgericht onderzoek (Van den Akker, Gravemeijer, McKenney, & Nieveen, 2006) heeft de volgende kenmerken:

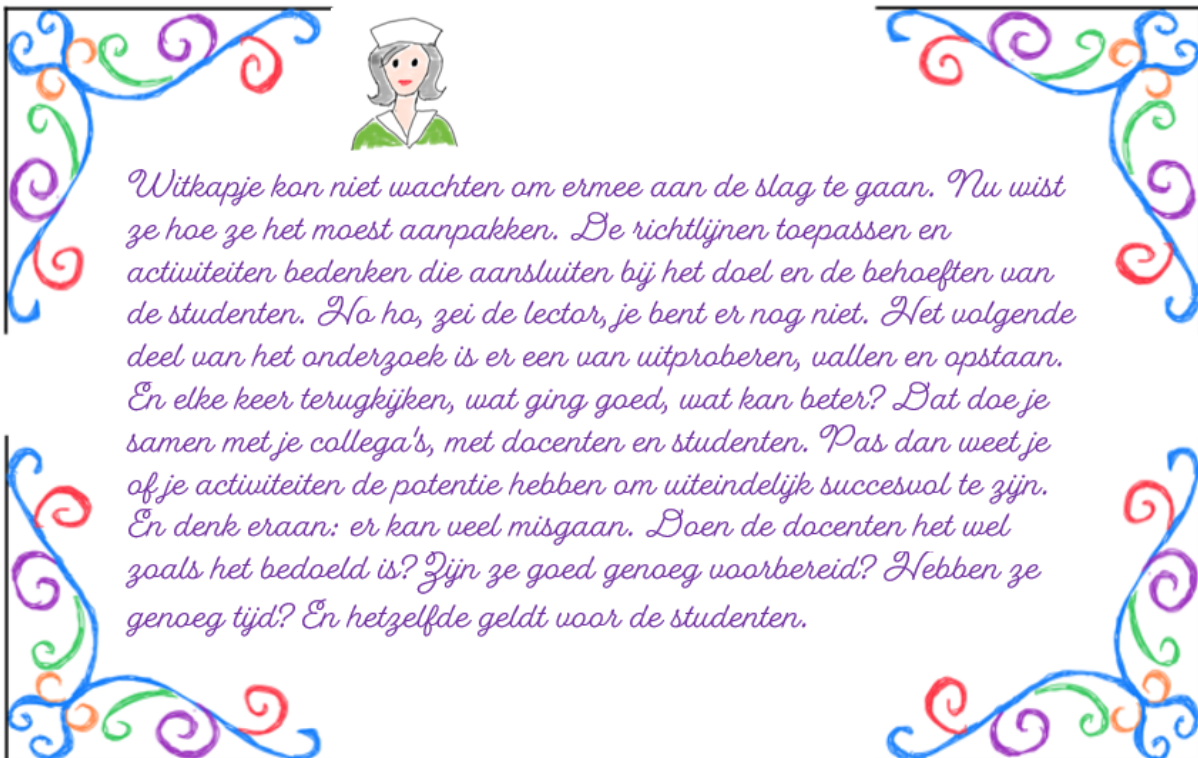
- Ontwerponderzoek richt zich op onderwijs zoals het er uit zou kunnen (of moeten) zien
- Ontwerpen en onderzoeken zijn in ontwerpgericht onderzoek verweven: ontwerp is (deels) gebaseerd op onderzoek en onderzoek is ontwerpgericht
- Het is probleemgericht (N.B. 'probleem' is kloof tussen huidige en gewenste situatie), ontwerpgericht, kennisgericht, iteratief/cyclisch, samenwerkend

Het onderzoek in fase 2 voldoet aan bovenstaande kenmerken:

Het onderzoek in fase 2 heeft als doel om interventies te ontwikkelen die bijdragen aan studentenwelzijn en bouwt voort op de uitkomsten van het onderzoek in fase 1. Het onderzoek is gestart naar aanleiding van het probleem dat interventies op het gebied van studentenwelzijn weinig effectief bleken. Het wordt uitgevoerd door samenwerking met vele stakeholders, inclusief de direct betrokkenen (studenten en docenten).

Onderzoeksvragen:

1. In hoeverre zijn de ontwerprichtlijnen geschikt om toe te passen op (het ontwerp van) de interventies?
2. In welke mate sluiten de interventies aan bij het doel en bij de behoeften van de student?
3. In hoeverre zijn de interventies organiseerbaar en uitvoerbaar?
4. In hoeverre worden de interventies door studenten en docenten als zinvol ervaren?

2. Stap 1: Voorstel voor interventies

Voorstel voor interventies, passend bij doel, behoefte studenten en ontwerprichtlijnen (onderzoekers)

Keuze voor interventies op korte termijn (projectgroep intensieve studentbegeleiding)

Witkapje knoopte de wijze raad van de lector goed in haar oren. Ze bedacht activiteiten samen met haar collega's en legde ze voor aan heel veel verschillende docenten, studenten en deskundigen. Die gaven haar wijze raad, die ze gebruikte om de activiteiten te verbeteren.

Witkapje had ontdekt dat de studenten aan het eind van het eerste jaar een persoonlijk studieadvies krijgen. Dat was er nog niet zo lang, en in het vorige studiejaar was dat niet zo goed gegaan. Studenten waren niet goed geïnformeerd over de gevolgen van het persoonlijk studieadvies. Daardoor kwam het voor sommige studenten als een verrassing dat ze nog niet naar het tweede studiejaar mochten gaan. En het studieadvies voelde ook niet als persoonlijk. Ze kregen een officiële brief van de manager, hun eigen docent had er niets over gezegd. Witkapje vond dat dit beter moest. Het persoonlijk studieadvies paste heel goed bij de activiteiten die ze had bedacht. Het zou goed zijn voor het welzijn van de student als ze hier duidelijke informatie over zouden krijgen, en zelf zouden nadenken over hun studiekeuze. De manager was het helemaal met Witkapje eens.

	Mogelijke interventie	Motivatie
1	Rolbeschrijvingen medewerkers – gericht op aandacht voor studentenwelzijn	<i>Deze interventie is gericht op het probleem dat in bestaande rolbeschrijving van docent de aandacht voor studentenwelzijn ontbreekt.</i>
2	Continuïteit in begeleiding: In jaar 1 periode 3 de tutor wisselen, maar niet de studentbegeleider	<i>Deze interventie is gericht op het probleem dat er in het eerste studiejaar geen vast aanspreekpunt is voor de student.</i>
3	Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 3 en 4. Ter voorbereiding vult student een vragenlijst in en deelt deze met studentbegeleider.	<i>Deze interventie is gericht op de behoefte van de studenten aan persoonlijke aandacht. De interventie is tevens gericht op het probleem dat het persoonlijk studieadvies bij Verpleegkunde nog niet geïmplementeerd is zoals bedoeld door Zuyd Hogeschool.</i>

Witkapje maakte een vragenlijst voor studenten. Die was bedoeld om ze aan het denken te zetten over hun welzijn, hun studievoortgang en het persoonlijk studieadvies. Studenten konden ook aangeven of er persoonlijke omstandigheden waren die van invloed waren op de studie, en of ze daarvoor hulp hadden of hulp wilden. Ze konden ook aangeven of ze tevreden waren over hun studiekeuze, of misschien eraan twijfelden. Tot slot konden ze aangeven of er iets was wat ze wilden bespreken in een persoonlijk gesprek met de docent.

En dat was niet alles. Witkapje vond dat er voor alle studenten uit het eerste jaar persoonlijke gesprekken moesten zijn met hun docent, minimaal één gesprek per periode. Daarin was op de eerste plaats ruimte voor het welzijn van de student, en daarnaast voor de studievoortgang en voor het persoonlijk studieadvies. Ze zou beginnen in periode 3, want periode 2 was al bijna voorbij.

3. Stap 2: Feedback op voorgestelde interventies

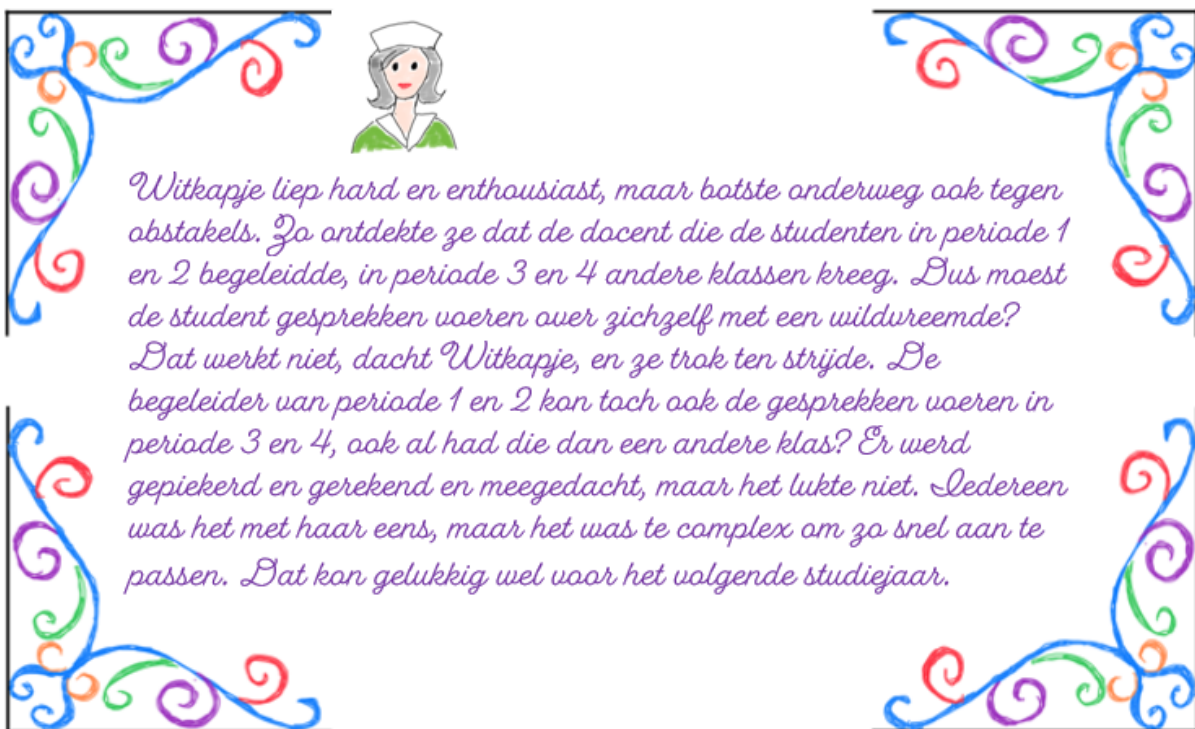
In hoeverre passen de drie voorgestelde interventies bij:

- Doel
- Behoeftes studenten
- Ontwerprichtlijnen

In hoeverre zijn de voorgestelde interventies op korte termijn haalbaar en uitvoerbaar?

Deze vragen zijn voorgelegd aan een groot aantal betrokkenen: klankbordgroep, commissies, leidinggevenden, studenten en deskundigen, zowel binnen als buiten de opleiding.

Het ontwerpgericht onderzoek is een continu ontwikkelproces, implementatie en evaluatie maken er deel van uit. Interventies zijn ontwikkeld, eerst nog globaal. De feedback is verzameld en is gebruikt om de interventies te verfijnen, te wijzigen, aan te passen of uit te stellen. Daarbij is reflectieve distantie van belang, niet op elk commentaar meteen reageren, maar feedback verzamelen en nadenken over wat essentieel is. Ook tijdens het proces blijft er ruimte voor aanpassingen.

De belangrijkste uitkomsten van de feedback:

- Er is groot draagvlak voor de drie voorgestelde interventies.
- De interventie "Continuïteit in begeleiding: In jaar 1 periode 3 de tutor wisselen, maar niet de studentbegeleider" is niet haalbaar op korte termijn.

Conclusie: De interventie gericht op continuïteit in begeleiding wordt uitgesteld naar studiejaar 2023-2024. Het onderzoek richt zich op de andere twee interventies: Rolbeschrijvingen medewerkers en Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 3 en 4.

4. Stap 3: Uitwerken interventies

4.1 Rolbeschrijving medewerkers

De rolbeschrijving van medewerkers gericht op aandacht voor studentenwelzijn wordt uitgewerkt door de onderzoekers samen met

- twee leden van de projectgroep intensieve studentbegeleiding
- een deskundige op het gebied van zelforganisatie
- een deskundige op het gebied van studentbegeleiding van de dienst Onderwijs & Onderzoek

Hierbij wordt uitgegaan van een al bestaande rolbeschrijving van de docentrol bij de opleiding, zie Bijlage 1.

4.2 Begeleidingsgesprekken

Witkapje schudde de teleurstelling van zich af en ging door. Ze ging op zoek naar de informatie over het persoonlijke studieadvies bij verpleegkunde. Ze moest immers de studenten en de begeleidende docenten hierover informeren.

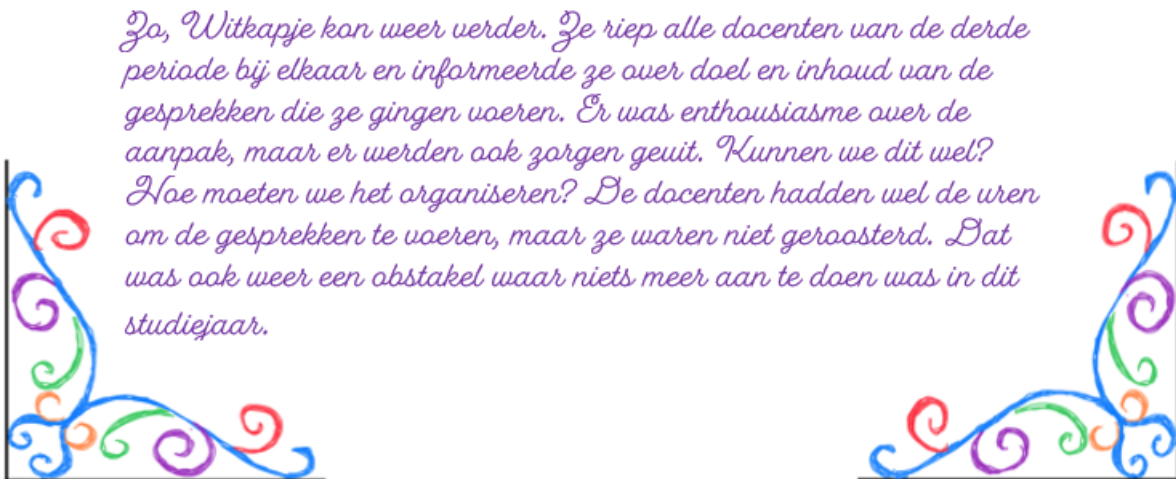
Ze richtte zich op vragen als:

- *Wanneer kun je door naar het tweede studiejaar? Hoeveel studiepunten moeten dan behaald zijn?*
- *Zijn er nog andere eisen?*
- *Welke toetsen tellen mee, en welke niet?*
- *Wat gebeurt er als de doorstroomnorm niet behaald is?*

Ze kwam er niet uit. Overal stond iets anders. Ze vroeg het aan haar collega's, maar die wisten het ook niet, of ze kreeg verschillende antwoorden. De manager vond Witkapje maar lastig met haar vervelende vragen.

En zo geschiedde. Witkapje maakte zelf een overzicht van het programma en de toetsing van het eerste studiejaar met de doorstroomnorm erin. Ze vroeg aan de belangrijke mensen van de opleiding of het klopte, en net op tijd kreeg ze de goedkeuring om het te gebruiken.

4.2.1. Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 3

Tabel 1. Deelinterventies Begeleidingsgesprekken en doelen per deelinterventie

Deelinterventies	Doel
Informatiebijeenkomst voor docenten	Docenten zijn geïnformeerd over inhoud en doel van de interventie, en weten hoe ze het moeten aanpakken
Informatie voor docenten op Moodle	
Informatie voor studenten op Moodle	Studenten zijn geïnformeerd over inhoud en doel van de interventie, en weten wat ze moeten doen
Vragenlijst voor studenten	Studenten reflecteren op hun welzijn, studiekeuze en studievoortgang
Begeleidingsgesprek	

4.2.1.1 Informatiebijeenkomst voor docenten:

Docenten zijn gevraagd om zich voor te bereiden op de bijeenkomst door te lezen:

- Informatie over het persoonlijk studieadvies
- Concept vragenlijst voor studenten
- Concepttekst instructie voor studenten in Moodle

Tijdens de bijeenkomst is er ruimte voor vragen, twijfels, opmerkingen en feedback op de concepten

4.2.1.2 Informatie voor studenten op Moodle (zie bijlage 2)

Doel en inhoud van het gesprek

Acties voorafgaand aan het gesprek inclusief links naar informatie over het persoonlijk studieadvies en de vragenlijst

4.2.1.3 Informatie voor docenten op Moodle (zie bijlage 3)

Doel en inhoud van het gesprek

Gespreksleidraad

Acties voorafgaand aan het gesprek:

- Planning van de gesprekken
- Ingevulde vragenlijst bekijken
- Studievoortgang bekijken

4.2.1.4 Vragenlijst voor studenten (zie bijlage 4):

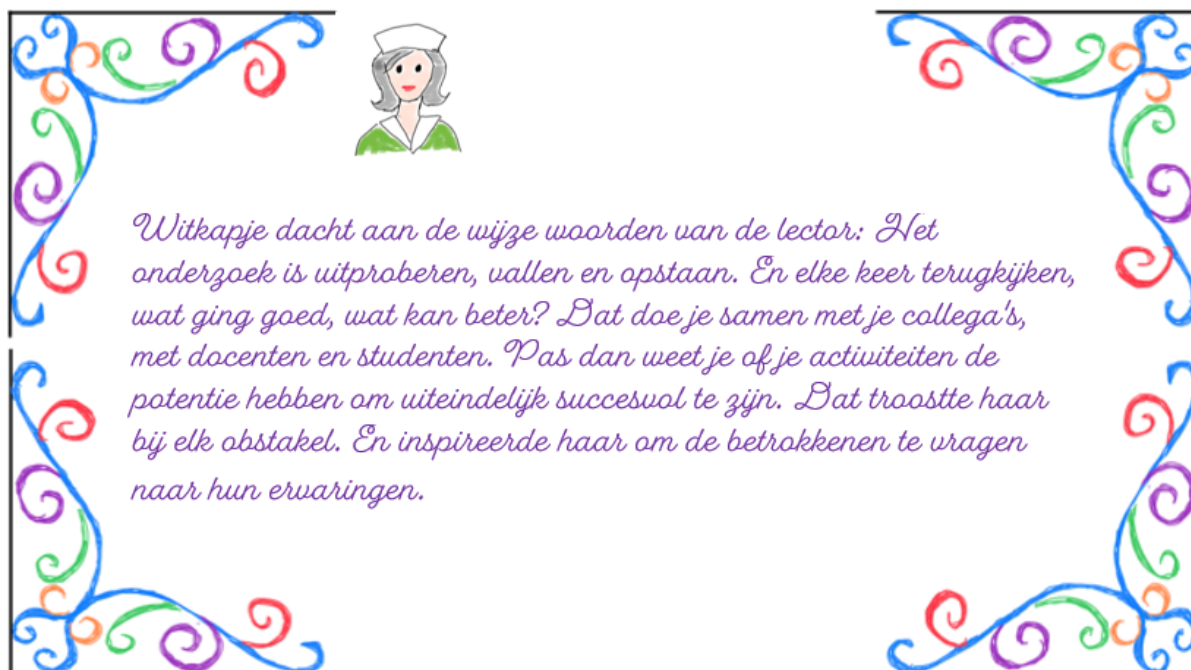
Uitwerking vragenlijst voor studenten in Forms. Deze is gebaseerd op het "formulier persoonlijk studieadvies voor studenten", een hulpmiddel om de student te laten reflecteren op studiekeuze, studievoortgang, welzijn en het persoonlijk studieadvies, zie [Persoonlijk studieadvies \(zuydnet.nl\)](https://www.zuydnet.nl). De oorspronkelijke vragenlijst is op maat gemaakt voor de opleiding verpleegkunde. Het is de bedoeling dat de student de vragenlijst invult en de uitkomsten naar de studentbegeleider stuurt, uiterlijk 5 dagen voor het gesprek plaatsvindt.

4.2.2 Begeleidingsgesprekken over studievoortgang, welzijn en persoonlijk studieadvies in periode 4

Periode 4 heeft dezelfde deelinterventies als periode 3. De inhoud is deels anders: De student bespreekt de persoonlijke en professionele ontwikkeling aan de hand van een symbool. In periode 4 neemt de student een beslissing over het al dan niet voortzetten van de opleiding. De studentbegeleider en de student kijken vooruit naar het tweede jaar van inschrijving. De onderzoekers hebben een studieplan gemaakt, een formulier waarop ingevuld kan worden wat behaald is in elke periode van het eerste studiejaar en wat dat betekent voor het tweede studiejaar (zie bijlage 5). Het studieplan is een hulpmiddel om zicht te krijgen op het studietraject. De student kan er geen rechten aan ontleen.

5. Evaluatie

Het onderzoek is een continu proces van ontwerpen, evalueren, bijstellen en opnieuw evalueren. Niet alleen feedback is een reden voor bijstelling, maar ook knelpunten die we onderweg tegenkomen. We beschrijven hieronder enkele knelpunten en hoe die geleid hebben tot verbeteringen in het ontwerp. Daarna beschrijven we de feedback die we van studenten en docenten hebben gekregen op de uitgevoerde interventies.

5.1 Rolbeschrijving medewerkers

Er is een beschrijving van de rol van docent bij de opleiding verpleegkunde. Daarin zijn geen taken gericht op studentenwelzijn opgenomen. Die kunnen door de onderzoekers geformuleerd worden, maar het is lastig om te bepalen waar de grens ligt. Dat heeft te maken met de keuzes van de opleiding op het gebied van studentbegeleiding. Er is bij de voltijdopleiding gekozen voor een gecombineerde rol van tutor en studentbegeleider. Dat impliceert dat elke docent ook studentbegeleider is. Dat geldt niet voor de deeltijdopleidingen, waarin dit verschillende rollen zijn. Moet de rolbeschrijving voor de docent dan inclusief uitgebreide taken op het gebied van studentbegeleiding, of kan dat beter in een separate rolbeschrijving?

Mede naar aanleiding van de feedback die we gekregen hebben, o.a. in de klankbordgroep, kiezen we voor een rolbeschrijving voor de docent. Dat betekent dat elke docent aandacht heeft voor studentenwelzijn, ook als de docent geen taken heeft op het gebied van studentbegeleiding.

5.2 Begeleidingsgesprekken

Onduidelijkheid over curriculum en toetsing

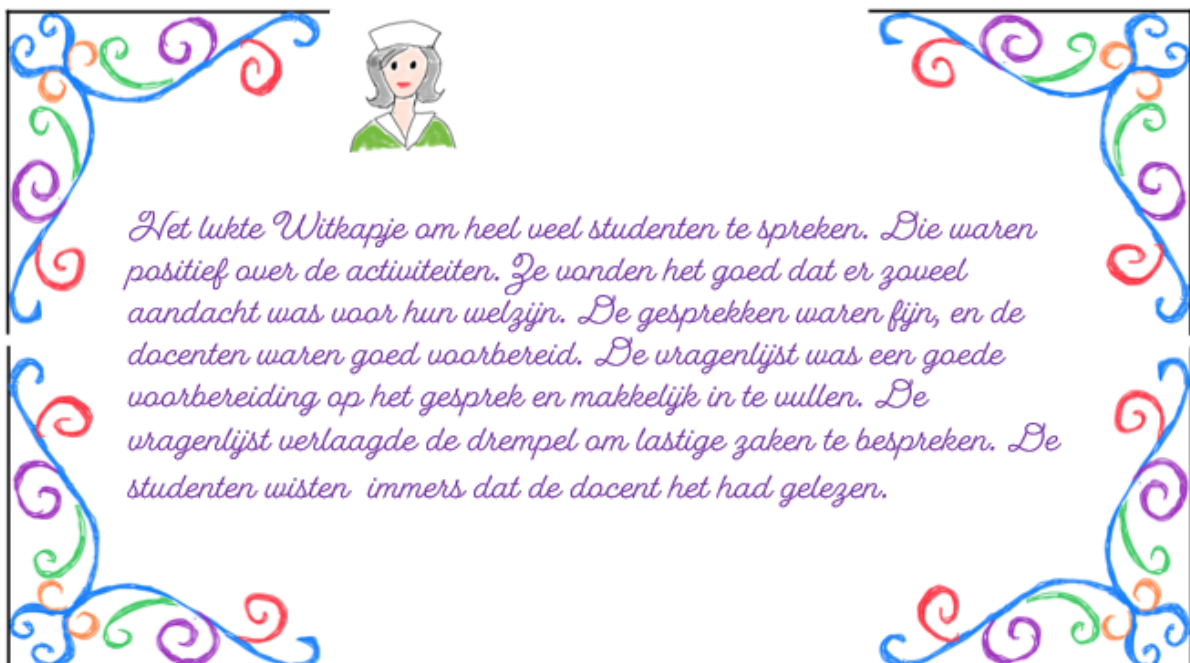
In september 2021 heeft Zuyd Hogeschool afscheid genomen van het Bindend Studietoetsadvies (BSA). In de plaats daarvan krijgt elke student een persoonlijk studieadvies. Daarvoor is het nodig dat studenten en studentbegeleiders goed weten wat de doorstroomnorm is, hoeveel studiepunten ze moeten halen om door te kunnen gaan naar jaar 2, en zicht hebben op het curriculum. De doorstroomnorm was echter niet duidelijk, informatie in de OER verschilde van informatie in het studentvolgsysteem. Onderzoekers hebben een curriculumoverzicht van jaar 1 gemaakt en gedeeld met alle betrokkenen. Het overzicht is gebruikt om docenten en studenten te informeren.

Organisatie

In het rooster van de opleiding zijn te weinig uren opgenomen voor gesprekken met studenten. Daardoor moeten docenten zelf gesprekken plannen. Ook docentenoverleg is niet opgenomen in het rooster. Daardoor is het moeilijk om informatiebijeenkomsten te plannen. Dit is op korte termijn niet op te lossen, maar wordt meegenomen in de planning voor volgend studiejaar.

Feedback op uitgevoerde interventies – studenten

Er is op verschillende manieren feedback opgehaald bij studenten na de interventies. Een studente heeft meegewerkt aan het onderzoek en heeft gesproken met 3 klassen en nog een aantal studenten van andere klassen. Daarnaast hebben de tutoren aan het eind van de module tijdens de module-evaluatie de studenten bevraagd over de interventies, en zijn de interventies besproken in de module-evaluatie met de blokcoördinatoren en alle klassevertegenwoordigers. In Tabel 2 is de feedback van studenten op de interventie in periode 3 kort samengevat.

Tabel 2. Samenvatting van feedback op deelinterventies periode 3 door studenten

Deelinterventie	Vragen	Samenvatting feedback studenten
Opdrachten ter voorbereiding op het gesprek	Duidelijk?	Duidelijk en niet moeilijk
	Heb je het gedaan?	Uitgevoerd door vrijwel alle studenten
	Zinvol?	Met name vragenlijst is goed en zinvol als er iets speelt, werkt drempelverlagend voor bespreking met studentbegeleider
Begeleidingsgesprek	Is een gesprek van 45 minuten gepland?	Gesprekken zijn meestal gepland conform afspraak
	Is de docent goed voorbereid?	Docent is goed voorbereid
	Is het zinvol?	Gesprek is prettig, studenten vinden het fijn dat de tijd genomen wordt. 45 minuten zijn over het algemeen niet nodig.
Algemeen	Draagt interventie eraan bij dat je meer zicht krijgt op je welzijn, studievoortgang en studiekeuze?	Er is ruimte voor bespreking van welzijn, studievoortgang en studiekeuze. Ook wordt benoemd waar je terecht kunt bij problemen.
	Draagt interventie eraan bij dat je weet wat het persoonlijk studieadvies inhoudt?	De interventies zorgen ervoor dat persoonlijk studieadvies duidelijk is.
	Wat kan beter?	Het is beter als alle gesprekken geroosterd worden.

De feedback van de studenten op de interventies in periode 4 is grotendeels gelijk aan de feedback op periode 3. Studenten zijn wederom positief over de gesprekken en de vragenlijst. Aandachtspunt is dat volgens de studenten door een aantal docenten minder dan de afgesproken gesprekstijd is gepland. De opdracht 'neem een symbool mee voor je ontwikkeling in het afgelopen jaar' is niet door alle studenten uitgevoerd, en niet altijd als zinvol ervaren. Het invullen van het studieplan wordt als weinig zinvol ervaren als de student alles behaald heeft.

Feedback op uitgevoerde interventies – docenten

De feedback van de docenten (studentbegeleiders) is opgehaald tijdens de informatiebijeenkomst voor docenten ter voorbereiding op de interventies van periode 4 aan het einde van periode 3, en tijdens een evaluatieve bijeenkomst aan het einde van periode 4. De opkomst in de informatiebijeenkomst was laag, er waren slechts 3 docenten. Aan het eind van periode 4 was de opkomst beter, ongeveer de helft van de studentbegeleiders was aanwezig. Docenten zijn enthousiast over de vragenlijst als voorbereiding op het gesprek. Met name de vraag wat de student wil bespreken werkt goed. Deze zou je eventueel verplicht kunnen stellen. Studiekeuze, studievaardigheden en factoren in de thuissituatie worden het vaakst benoemd als gespreksonderwerp. Docenten geven aan dat het studieplan in periode 4 een goed hulpmiddel is. Het

geeft een duidelijk beeld over de consequenties van de studievoortgang, zowel voor de student als de docent. De opdracht 'neem een symbool mee voor je ontwikkeling in het afgelopen jaar' is niet door alle studenten uitgevoerd, maar bij een aantal studenten leidde de opdracht tot mooie en verrassende resultaten. De docenten zijn positief over de inhoud van de interventies. Ze ervaren een gesprek van 45 minuten als te lang. Liever 30 minuten, en waar nodig meer tijd uittrekken of een nieuw gesprek plannen. Het zou helpen als de gesprekken in het rooster worden ingepland, en als de rol van studentbegeleider gedurende het schooljaar niet wisselt.

6. Resultaten

6.1 In hoeverre zijn de ontwerprichtlijnen geschikt om toe te passen op (het ontwerp van) de interventies?

Fase 1 van het onderzoek heeft geleid tot de volgende ontwerprichtlijnen:

- Gezamenlijke visie over het belang van studentenwelzijn
- Aandacht voor kwaliteit van medewerkers op het gebied van mentaal welzijn van studenten
- Aandacht voor studentenwelzijn:
 - Preventief: signaleren en integratie van studentenwelzijn in onderwijs
 - Individuele ondersteuning: gericht op studenten met een hulpvraag

De 3e ontwerprichtlijn (aandacht voor studentenwelzijn) is toegepast bij het ontwerpen van de interventies, en is steeds opnieuw gebruikt bij de tussentijdse evaluaties. De richtlijn bleek geschikt te zijn als criterium.

De eerste twee ontwerprichtlijnen zijn geformuleerd als voorwaarden. Dat bleek niet goed te werken. Als je moet wachten tot er een gedeelde visie op studentenwelzijn is, kun je nooit een interventie uitproberen. Hetzelfde geldt voor de kwaliteit van docenten op het gebied van mentaal welzijn van studenten. Deze ontwerprichtlijnen hebben we wel gehanteerd, maar niet als voorwaarde. Met name door de informatiebijeenkomsten voor docenten, de klankbordgroep, het ophalen van feedback bij een grote groep docenten, is het onderwerp steeds meer gaan leven. Zo werk je zowel aan professionalisering van docenten als aan het opbouwen van een gedeelde visie op studentenwelzijn in het onderwijs.

6.2 In welke mate sluiten de interventies aan bij het doel en bij de behoeften van de student?

Doel:

Studenten voelen zich gehoord, gezien en erkend

Behoeftes studenten:

Aanspreekpunt
Persoonlijke aandacht

De interventie 'rolbeschrijving' sluit aan bij doel en behoefte van studenten, maar op een indirecte manier. Wanneer docenten de rol zoals beschreven uitvoeren, voelen ze zich medeverantwoordelijk voor het welzijn van studenten. De rolbeschrijving is een eerste stap in die richting, en moet eerst nog gaan 'leven', en niet alleen op papier.

De interventie 'begeleidingsgesprekken' sluit veel directer aan bij doel en behoefte van studenten. Uit de evaluaties blijkt dat studenten de gesprekken over het algemeen prettig vinden. De voorbereiding op de gesprekken in de vorm van een vragenlijst wordt gewaardeerd omdat deze drempelverlagend werkt.

De behoefte aan een vast aanspreekpunt is nog niet gerealiseerd, doordat de rol van de studentbegeleider halverwege het studiejaar wisselt.

6.3 In hoeverre zijn de interventies organiseerbaar en uitvoerbaar?

De interventie 'rolbeschrijving' heeft geleid tot een concept rolbeschrijving van de docent waarin aandacht voor studentenwelzijn is opgenomen. Dat is een begin, dat besproken moet worden met management en docenten. Dit is al voor een deel gebeurd in de deeltijdopleiding. Daar is de rolbeschrijving besproken en zijn workshops voor docenten georganiseerd, waarin de implicaties van de rolbeschrijving worden besproken en getraind. Het is de intentie van het management van de deeltijdopleiding om studentenwelzijn als vast agendapunt op te nemen bij teambijeenkomsten. In het najaar van 2023 wordt de docentprofessionalisering vervolgd.

De ervaringen van de deeltijdopleiding geven het vertrouwen dat de interventie 'rolbeschrijving' uitvoerbaar en organiseerbaar is. De acties kunnen opgevolgd worden door de voltijdopleiding.

De interventie 'begeleidingsgesprekken' kan goed georganiseerd en uitgevoerd worden, mits er ruim op tijd gepland wordt. In het lopend onderzoek was dat niet altijd mogelijk. Met name de roostering van gesprekken was een probleem.

De aan het gesprek voorafgaande informatiebijeenkomsten voor docenten zijn lastig te organiseren, vanwege beperkte beschikbaarheid van docenten. De eerste informatiebijeenkomst was goed bezocht, bij de tweede was de opkomst teleurstellend.

De gesprekken in periode 3 zijn grotendeels gepland en uitgevoerd zoals bedoeld. Studenten vonden dat docenten goed voorbereid waren. De voorbereiding voor docenten op de gesprekken in periode 4 heeft voornamelijk schriftelijk plaatsgevonden, door de lage opkomst bij de informatiebijeenkomst.

De aan het gesprek voorafgaande vragenlijst in Forms is goed uitvoerbaar en organiseerbaar. De vragenlijst zet studenten op een laagdrempelige manier aan tot reflectie. Ze is makkelijk en snel in te vullen, en de resultaten geven de studentbegeleider input voor het gesprek. Door het gebruik van Forms genereert de vragenlijst daarnaast geanonimiseerde data over de hele groep. Dat levert waardevolle informatie over bijvoorbeeld het percentage studenten waarbij persoonlijke omstandigheden een rol spelen, of dat twijfelt over de studiekeuze.

6.4 In hoeverre worden de interventies door studenten en docenten als zinvol ervaren?

De interventie 'rolbeschrijving' is alleen voorgelegd aan docenten (o.a. in klankbordgroep en deeltijdopleiding) en wordt door deze groep als zinvol ervaren. In deel 1 van het onderzoek kwam naar voren dat er een gedeelde visie op studentenwelzijn in het onderwijs zou moeten zijn. De rolbeschrijving is in een wezenlijke stap in die richting.

Uit de evaluaties van de interventie 'begeleidingsgesprekken' blijkt dat studenten de gesprekken over het algemeen prettig en zinvol vinden. Gesprekken worden door studenten minder zinvol gevonden als alles goed gaat. Docenten zijn enthousiast over de interventie.

De voorbereiding op de gesprekken in de vorm van een vragenlijst wordt over het algemeen zinvol gevonden, door zowel studenten als docenten.

Ter voorbereiding op het gesprek in periode 4 vragen we de student om iets mee te nemen dat de persoonlijke en professionele ontwikkeling symboliseert. Dat vinden studenten over het algemeen minder zinvol. Docenten zien dit positiever.

7. Conclusies

De ontwerprichtlijnen zijn geschikt om toe te passen op het ontwerp van interventies gericht op studentenwelzijn. We adviseren om de eerste en tweede interventie anders te formuleren:

- Draagt bij aan gezamenlijke visie over het belang van studentenwelzijn
- Draagt bij aan kwaliteit van medewerkers op het gebied van mentaal welzijn van studenten

De interventies sluiten direct of indirect aan bij het doel en bij de behoefte van de student aan persoonlijke aandacht. De behoefte aan een vast aanspreekpunt is nog niet gerealiseerd.

De interventies zijn organiseerbaar en uitvoerbaar, mits er voldoende tijd voor docenten wordt gereserveerd, en mits gesprekken en informatiebijeenkomsten geroosterd zijn. De vragenlijst voor studenten is een makkelijk organiseerbaar en uitvoerbare deelinterventie, die veel oplevert.

De interventies worden over het algemeen als zinvol ervaren. Gesprekken worden minder zinvol gevonden als alles goed gaat. Dat komt wellicht door de perceptie dat een gesprek alleen zinvol is als er problemen zijn. Deze perceptie kan zowel bij de student als bij de docent aanwezig zijn en daardoor versterkt worden.

8. Opbrengsten

Het ontwerpgericht onderzoek heeft geleid tot een rolbeschrijving en tot begeleidingsgesprekken die beter aansluiten bij de behoeftes van studenten. Beide interventies kunnen nog verder verbeterd worden en gebruikt worden bij de opleiding verpleegkunde.

Maar dat is niet de enige opbrengst van het onderzoek. Door het samenwerkend karakter van het onderzoek zijn veel mensen betrokken. Dat heeft geleid tot een groter draagvlak voor aandacht voor studentenwelzijn in het onderwijs, zowel bij het management als bij de docenten. Dit heeft er o.a. toe geleid dat er vanaf volgend studiejaar twee coördinatoren studentenwelzijn worden aangesteld. Zij kunnen doorgaan met ontwikkelen van het onderwijs en professionalisering van docenten. Dat versterkt de duurzaamheid van de toegenomen aandacht voor studentenwelzijn.

Andere opbrengsten zijn onder andere:

- Meer uren voor studentbegeleiding
- Tools zoals:
 - Vragenlijst gericht op reflectie op welzijn en studievoortgang
 - Een duidelijk curriculumoverzicht
 - Een concept studieplan
- Meer aandacht voor het persoonlijk studieadvies
- Concrete en uitvoerbare plannen voor de toekomst. Een belangrijke is de continuïteit van de studentbegeleiding. Bij verpleegkunde is de tutor in jaar 1 en 2 ook studentbegeleider. Na het eerste semester krijgt elke klas een andere tutor, en dus ook een andere studentbegeleider. Vanaf volgend studiejaar wordt de tutor gewisseld, maar houdt de student de eigen studentbegeleider in het tweede semester
- Docentprofessionalisering op het gebied van studentenwelzijn bij de deeltijdopleiding
- Gesprekken met groepen studenten van de deeltijdopleiding over hun welzijn

Witkapje was tereden. Het onderzoek had veel opgeleverd. De activiteiten waren in potentie geschikt om bij te dragen aan het welzijn van de studenten.

Maar dat was niet de enige opbrengst. Er waren veel mensen bij het onderzoek betrokken, en dat zorgde voor meer aandacht voor studentenwelzijn in het onderwijs. Het onderwerp was meer gaan leven, zowel bij de studenten en docenten als bij de managers. En dat laatste is ook belangrijk, wist Witkapje, listig als ze was. De managers verdelen immers het geld.

Witkapje kreeg een nieuwe functie als coördinator studentenwelzijn. Zo kon ze er ook in de toekomst voor zorgen dat er altijd voldoende aandacht voor studentenwelzijn zou zijn. En ze kon doorgaan met het bedenken of verbeteren van activiteiten die het welzijn bevorderen. Ze wist nu hoe het moest. En niet te vergeten: ze kon er ook voor zorgen dat docenten steeds beter zouden worden in het bevorderen van studentenwelzijn.

Witkapje had geleerd dat je activiteiten die niet meteen hoog scoren bij studenten, niet zomaar moest weggooien. Kijk eerst naar hoe ze zijn uitgevoerd, probeer de uitvoering te verbeteren, en kijk dan opnieuw.

9. Aanbevelingen

Het onderzoek is gestart naar aanleiding van het probleem dat interventies op het gebied van studentenwelzijn weinig effectief bleken. Dit probleem speelt niet alleen bij de opleiding waarin het onderzoek is uitgevoerd, maar overal in het hoger onderwijs ('t Mannetje, 2023). De aanbevelingen zijn daarom ook toepasbaar voor andere opleidingen.

We zien in het onderwijs dat interventies die mislukken vaak worden vervangen door andere interventies, waarvan we eigenlijk niet weten of ze voldoen aan behoeftes van studenten. Ook weten we niet waarom de interventies mislukten. Het kan best liggen aan de organisatie, of aan de uitvoering. Was de interventie uitvoerbaar? Voelden docenten zich capabel? Hadden ze genoeg tijd? Die vragen worden zelden gesteld. Het evalueren van nieuwe en bestaande aanpakken is ook een van de aanbevelingen van Deunk en Korpershoek (2021) om studentenwelzijn te bevorderen. De interventie 'begeleidingsgesprekken' die is onderzocht bij verpleegkunde is niet opzienbarend of nieuw, en soortgelijke gesprekken zijn eerder ingevoerd en weer verdwenen. Onze aanbeveling is: gooi niet zomaar iets weg, maar onderzoek eerst waarom het niet werkt, en doe daar iets aan. Het monitoren van innovaties bevordert de duurzaamheid van elke onderwijsinnovatie (Van Genugten, 2022).

Loop niet achter elke nieuwe trend aan, maar gebruik interventies die onderbouwd zijn vanuit onderzoek ('t Mannetje, 2023; Deunk en Korpershoek, 2021).

Zorg ervoor dat interventies makkelijk uit te voeren zijn, weinig tijd kosten, maak het praktisch. Schrijf duidelijke gespreksrichtlijnen, zodat ook een beginnend docent weet wat hij of zij moet doen, en hoe.

Ook opdrachten voor studenten gericht op reflectie kunnen 'gemakkelijk' gemaakt worden. Een vragenlijst invullen is leuker en makkelijker dan een reflectieverslag schrijven, en levert veel op.

Betrek studenten en docenten bij het ontwerpen en evalueren van interventies. De meeste docenten zijn betrokken bij studenten, maak daar gebruik van. Door samen te werken vergroot je het draagvlak en het eigenaarschap van de betrokkenen. Samen ontwikkelen is een van de succesfactoren voor duurzame innovaties (van Genugten, 2022).

Het effect van interventies op het gebied van studentenwelzijn is erg moeilijk te meten. Wat je wel kunt meten, is of interventies als zinvol worden ervaren. Je kunt de tevredenheid van betrokkenen over de inhoud, organisatie en uitvoerbaarheid evalueren. Wanneer dat in orde is, is de kans groot dat interventies op den duur leiden tot verbeterd studentenwelzijn.

Gebrek aan duidelijkheid leidt tot stress voor studenten. Zorg voor transparantie op het gebied van het curriculum, toetsing en beoordeling. Investeer in duidelijke curriculumoverzichten en studieplannen voor studenten met achterstand. Investeer ook in kennis van het curriculum bij docenten.

Doorbreek de beeldvorming dat begeleidingsgesprekken alleen nuttig zijn bij problemen, zowel bij studenten als bij docenten. Studenten hebben in Fase 1 van het onderzoek aangegeven dat ze behoefte hebben aan die persoonlijke aandacht, en dat blijkt tevens uit de Welzijnsmonitor van Zuyd Hogeschool (Theelen, Mennen, & Geurts van Kessel, 2022) en ander onderzoek (o.a. Deunk en Korpershoek, 2021; Dopmeijer, 2021; Meens, 2018). Toch geven studenten in evaluaties soms aan dat ze een begeleidingsgesprek alleen zinvol vinden als er problemen zijn. Het zou mooi zijn als begeleidingsgesprekken worden ervaren als een cadeautje, met aandacht voor de student als persoon, voor ambities, voor dromen. Dat sluit aan bij de bevindingen van Jolien Dopmeijer

(2021) die pleit voor een integrale aanpak om studentenwelzijn te bevorderen, gericht op *alle* studenten.

Integreer studentenwelzijn in het onderwijs. Als innovaties kort bij de dagelijkse praktijk van de docenten staan, is de kans groter dat de innovaties duurzaam worden geïmplementeerd (van Genugten, 2022). Zoek naar aanhakingspunten in de inhoud, en bespreek de eigen ervaringen van studenten gerelateerd aan die inhoud. Zo zorg je ervoor dat studentenwelzijn niet alleen in begeleidingsgesprekken een plaats krijgt. Een voorbeeld bij de opleiding verpleegkunde is het spinnenwebmodel van positieve gezondheid ([MijnPositieveGezondheid.nl](https://www.mijnpositievegezondheid.nl)). Dat is gericht op patiënten, maar studenten vullen het ook zelf in en bespreken de resultaten.

Referenties

Deunk, M., & Korpershoek, H. (2021). *Studentenwelzijn in het hoger onderwijs: Een overzichtsstudie van veelbelovende aanpakken voor docenten(teams), opleidingen en instellingen*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Dopmeijer, J. M. (2021). *Running on empty: The impact of challenging student life on wellbeing and academic performance*. Thesis. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.

't Mannetje, J. (2023). *Let them flourish: enhancing higher education students' wellbeing*. Thesis. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Meens, E.E.M. (2018). *Motivation: Individual differences in students' educational choices and study success*. Academisch Proefschrift. Tilburg: Tilburg University.

Noij, R., Goes-Daniëls, M. (2022). *Onderzoeksrapport Effectieve interventies gericht op studentenwelzijn afgestemd op de behoeften van de studenten van de Academie voor Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool*. Heerlen: Zuyd Hogeschool.

Theelen, H., Mennen, J., Geurts van Kessel, E. (in voorbereiding). *Student wellbeing in higher education: What do students want?*

Van den Akker, J., Gravemeijer, K., McKenney, S. & Nieveen, N. (Eds.) (2006). *Educational design research*. London: Routledge.

Van Genugten, K. (2022). *Sustainability of innovations in higher education: A literature exploration*. Heerlen: Zuyd Hogeschool.

Bijlage 1 Rolbeschrijving medewerkers

Rolbeschrijving docent

Datum : 10-07-2023

Cirkel

Academie voor Verpleegkunde

Rol

Docent

Doel

De docent is het rolmodel voor de student die op een inspirerende, krachtige wijze (verpleegkundig) leiderschap toont en studenten meeneemt in de ontwikkeling van de competenties als HBO verpleegkundige niveau 6.

Proces

Inschrijving en roostering.

- Geeft inzetbaarheid aan bij de inzetplanner.
- Geeft aan als er knelpunten in de roostering zitten rondom de uitvoer van de lessen, probeert proactief mee te zoeken naar oplossingen hiervoor.

Proces

Onderwijs.

Verantwoordelijkheden

- Voorbereiden van de onderwijsbijeenkomsten/colleges/vaardigheden binnen de kaders van de blauwdruk en op maat van de studentengroep;
- Geven van colleges binnen de kaders van de modulehandleiding en op maat van de studentengroep;
- Draagt de gedeelde visie van de opleiding uit in de leeractiviteiten en leerdoelen voor studenten;
- Geven van onderwijsbijeenkomsten (OWG) op maat van de studentengroep;
- Past didactische pedagogische vaardigheden toe binnen de leeractiviteiten voor studenten om leerdoelen te behalen
- Geven van vaardigheidstrainingen op maat van de studentengroep;
- Begeleidt de student, op maat, binnen het onderwijs in het kader van studentenwelzijn.
- Preventief signaleren en bespreekbaar maken van ervaren studentsucces (studentenwelzijn i.r.t. studiesucces). Verwijst zo nodig door binnen de kaders van studentbegeleiding;
- Bevordert zelfreflectie, zelfverantwoordelijkheid en zelfsturing zodat studenten komen tot persoonlijke en professionele ontwikkeling;
- Geven van feedback, feed up en feed forward aan studenten;
- Stemt randvoorwaardelijke zaken van het onderwijs af met de jaarcoördinator;
- Voert voortgangsgesprekken/stagebezoeken met werkbegeleider en student;
- Zorgt voor afstemming op- en aansluiting van de onderwijsbijeenkomsten op de andere onderwijsseenheden van de desbetreffende bachelor-variant Verpleegkunde;
- Profileert zichzelf en laat zien wat zijn/haar expertise is;

Proces

Toetsing.

Verantwoordelijkheden

- Toetsen en beoordelen van studenten;
- Plaatst de toetsresultaten van studenten in OSIRIS (tenzij docent geen examiner is, dan doorgeven van de toetsresultaten aan de jaarcoördinator).

Proces

Evaluatie.

Verantwoordelijkheden

- Stimuleert de studenten om Questback rondom evaluatie in te vullen, stimuleert studenten in het geven van feedback.
- Evalueert de module met studenten en mede-docenten en stemt gewenste aanpassingen van het onderwijs af met de jaarcoördinator;
- Evalueert de toetsing binnen de module en stemt gewenste aanpassingen van de toetsing af met de jaarcoördinator;

Proces

Ontwikkeling.

Verantwoordelijkheden

- Blijft op de hoogte van de ontwikkelingen in het vak en op onderwijsgebied;
- Draagt bij aan de ontwikkeling van onderwijs binnen de module/ het vakgebied in samenwerking met de jaarcoördinatoren en stakeholders (commissies, werkveld, student);
- Draagt zorg voor een 'state of the art' kennis en kunde op het (verpleegkundig) vakgebied en integreert deze in leeractiviteiten;
- Profileert zichzelf en laat zien wat zijn/haar expertise is;
- Presenteert de visie en draagt deze uit in de contacten met het werkveld.

Bijlage 2 Informatie voor studenten

De tijd gaat snel en je bent halverwege het eerste schooljaar!

De begeleidingsgesprekken in module 1 en 2 hebben je al laten nadenken over je welzijn, studiekeuze en studievoortgang. In week 3/4 plant je tutor van module 3 het volgende begeleidingsgesprek.

In het eerste studiejaar krijg je als student een beeld van je geschiktheid voor de opleiding en je toekomstige beroep. Aan het einde van het eerste studiejaar krijg je hierover een persoonlijk studieadvies. Bij het persoonlijk studieadvies kijken we altijd naar wat het beste is voor jou als student en toekomstige beroepsbeoefenaar.

Tijdens het begeleidingsgesprek in module 3 horen we graag hoe het met je gaat en wat belangrijk voor je is. Wat er goed gaat maar ook waar je tegenaan loopt. Verder besteden we aandacht aan je studievoortgang en studiekeuze. Het gesprek duurt maximaal 45 minuten per student. Mocht de tijd te kort zijn, kan een vervolgesprek gepland worden.

Doel van het gesprek: je krijgt zicht op je welzijn, studievoortgang en studiekeuze als voorbereiding op het persoonlijke studieadvies. Je weet wat je nodig hebt en welke hulpbronnen gebruikt kunnen worden om vorm te geven aan je persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Let op! Voorbereiding is vereist.

Vorbereiding (individueel)

In module 1 heeft het eerste gesprek over je persoonlijke en professionele ontwikkeling plaatsgevonden. Je hebt een kort verslag geschreven gericht op drie aspecten van je ontwikkeling: wie je bent en wat je kunt, je motivatie en je toekomstverwachtingen. Je hebt ook een checklist ingevuld over je studievaardigheden.

In module 2 heb je het tweede begeleidingsgesprek gehad. Tijdens dit gesprek is terug- en vooruitgekeken op je **persoonlijke en professionele ontwikkeling**. Door middel van een moodboard heb je deze ontwikkeling inzichtelijk gemaakt en besproken met je studentbegeleider. In het verslag heb je beschreven waar je staat in je persoonlijke en professionele ontwikkeling, waar je naar toe wil en wie of wat je daarvoor nodig hebt. Aan het einde van module 2 heb je een SWOT-analyse gemaakt die je kunt gebruiken om je verder te ontwikkelen.

Opdrachten vóór het gesprek

1. Kijk nog eens naar je SWOT-analyse en naar de verslagen van de eerdere begeleidingsgesprekken. Vul opnieuw de vragenlijst "Positieve gezondheid" in die je in module 1 had ingevuld ([MijnPositieveGezondheid.nl](https://mijnpositievegezondheid.nl)) en vergelijk de resultaten. De input van de resultaten op positieve gezondheid, de begeleidingsgesprekken en de SWOT-analyse neem je mee bij het beantwoorden van de vragenlijst (zie punt 3) en in de voorbereiding van het gesprek.
2. Lees de informatie over het persoonlijk studieadvies door op [Studieadvies \(zuydnet.nl\)](https://studieadvies.zuydnet.nl) en bekijk het curriculumoverzicht, zie hieronder, overzicht curriculum en toetsing jaar 1.
3. Vul de vragenlijst "begeleidingsgesprek Module 3, Jaar 1, Schooljaar 2022-2023" in. Deze vragenlijst is erop gericht om je na te laten denken over hoe het met jou en met je studie gaat. Je kijkt ook vooruit naar de volgende module en naar het volgende studiejaar. De resultaten van de vragenlijst deel je met je docent. Sla de resultaten op als PDF en mail ze uiterlijk 5 werkdagen voorafgaand aan het begeleidingsgesprek naar je studentbegeleider.

4. Scan en mail de analyse van je cognitieve toets A/F/P van module 1 en 2 naar je tutor (dit formulier heb je van tutor gekregen) samen met het PDF bestand van de vragenlijst.

Tijdens het begeleidingsgesprek

Je bespreekt je welzijn, studiekeuze en studievoortgang met je studentbegeleider. Je kunt de resultaten van de vragenlijst als input gebruiken.

Na het gesprek

In module 2 heb je een moodboard ontwikkeld. Na dit gesprek vul je het moodboard aan met de belangrijkste uitkomsten van dit gesprek en neem je het weer op in je portfolio.

Overzicht curriculum en toetsing jaar 1:

Overzicht curriculum en toetsing Jaar 1 Voltijd HBO Verpleegkunde

Regulier	Periode	Module	EC totaal	Toets	Beoordeling	EC deeltaetsen
1	1	Voorzorg 1	15	Groepsposterpresentatie GKA	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	10
				Cognitieve toets A&F M1	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
2	2	Gemeenschapzorg 1	15	Praktijkleren M2	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	10
				Cognitieve toets A&F M2	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
3	3	Laagcomplex 1	15	Verpleegkundig rekenen 1	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
				Performance assessment	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	5
				Cognitieve toets A&F&P M3	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
4	4	Hoogcomplex 1	15	Portfolio-assessment	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
				Praktijkleren	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	5
				Cognitieve toets A&F&P M4	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5

De student krijgt een Positief Studietoelichting als voldaan is aan de volgende doorstroomnorm:

Minimaal 30 EC* uit jaar 1 behaald, inclusief Verpleegkundig rekenen 1, en deelname aan alle formatieve toetsen (voldaan). Voor het bepalen van de 30 EC's voor de doorstroomnorm worden de EC's van de deeltaetsen (zie kolom 6) opgeteld. De volledige EC's van een module worden pas in Osiris toegekend als alle deeltaetsen van een module zijn behaald.

Bijlage 3 Informatie voor docenten

Begeleidingsgesprek module 3 (docentversie)

Persoonlijk studieadvies

Zuyd Hogeschool heeft per 1 september 2021 het bindend studieadvies afgeschaft. Met deze keuze stelt Zuyd de student en zijn of haar succesvolle ontwikkeling centraal. In plaats van een bindend studieadvies ontvangen studenten aan het eind van hun eerste studiejaar een persoonlijk, niet-bindend studieadvies dat niet alleen is gebaseerd op de studieresultaten, maar ook op de mogelijkheden van de student. Uitgangspunt blijft dat iedere student aan een bepaalde doorstroomnorm voldoet om in het tweede jaar te starten. Als studenten niet aan de norm voldoen, wordt gekeken hoe een goed studietraject kan worden vormgegeven of dat een herstart in het eerste jaar nodig is om succesvol verder te studeren. Hierbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de student.

Doel van het persoonlijk studieadvies

In het eerste studiejaar krijgen studenten een beeld van hun geschiktheid voor de opleiding en het toekomstige beroep. Aan het einde van het eerste studiejaar krijgen studenten een persoonlijk studieadvies over hun geschiktheid voor de opleiding.

Bij een persoonlijk studieadvies kijken we altijd naar wat het beste is voor de student. Dat kan bijvoorbeeld ook het advies zijn om een andere studie te doen. Tijdens het studiejaar voeren we regelmatig gesprekken met de student, zodat het studieadvies aan het eind van het eerste jaar niet als een verrassing komt.

Het persoonlijk studieadvies is

- ontwikkelingsgericht;
- gebaseerd op gedrag en niet op de persoon;
- transparant en eerlijk naar de student.

In het gesprek komt het persoonlijk studieadvies aan de orde. Daarnaast krijgt elke student een studievoortgangsbrief van de opleiding, waarin informatie staat over het persoonlijk studieadvies en of de student al of niet risico loopt om de doorstroomnorm niet te behalen. Deze brief wordt door de examencommissie verstuurd na het Begeleidingsgesprek in module 3.

Doel van het begeleidingsgesprek van module 3

De student krijgt zicht op zijn/haar welzijn, studiekeuze en studievoortgang. De student begrijpt het persoonlijk studieadvies en weet waar hij of zij staat. De student weet wat hij/zij nodig heeft en welke hulpbronnen gebruikt kunnen worden om vorm te geven aan zijn/haar persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Let op:

De verantwoordelijkheid voor het geven van het persoonlijk studieadvies ligt bij de opleidingsmanager. Als studentbegeleider bespreek je het persoonlijk studieadvies met de student, zodat het niet als een verrassing komt, maar je geeft niet zelf het advies. De student heeft in de vragenlijst aangegeven welk studieadvies hij/zij denkt te krijgen. Hierover kun je in gesprek gaan met de student (zie punt 4 van de gespreksleidraad).

Vorbereiding:

- lees de studentversie van het gesprek op Moodle
- raadpleeg de studievoortgang van de student in Osiris
- raadpleeg de cijfers van de cognitieve toetsen A/F/P module 1 en 2
 - student mailt analyseformulier uiterlijk 5 werkdagen voor het gesprek
- Zorg dat je op de hoogte bent van de doorstroomnorm van de opleiding verpleegkunde (zie hieronder: overzicht curriculum en toetsing jaar 1)
- Zorg dat je op de hoogte bent van de informatie rondom het persoonlijk studieadvies (zie Handreiking studieadvies (adobe.com), lees met name: Aanleiding, Inhoud en doel, Rollen en actoren, en de toelichtingen bij stap 1, 2, 10, 11, 18):
- Raadpleeg eventueel de powerpoint van de informatiebijeenkomst van 26-01-2023 op Moodle.
- Lees de door de student ingevulde vragenlijst (studenten sturen vragenlijst uiterlijk 5 dagen voor het gesprek naar de studentbegeleider)
- Als er persoonlijke omstandigheden zijn, die van invloed zijn op de studie of het welzijn van de student,
 - neemt de tutor van module 1 en 2 samen met de student contact op met de nieuwe tutor, uiterlijk in week 2 van module 3;
 - bij zeer complexe situaties overlegt de tutor van module 1 en 2 met de contactpersoon “Studeren met een functiebeperking” of het haalbaar is dat hij/zij studentbegeleider blijft van de student tijdens periode 3 en 4.

Gespreksleidraad:

Het is van belang dat het een open gesprek is met veel ruimte voor de student. De student moet zich veilig voelen, ook als hij/zij twijfelt over de studiekeuze. Het helpt om open vragen te stellen, zoals:

Vertel eens...

- Over jezelf
- Wat gaat goed?
- Over jou in de opleiding: Hoe vind je het om hier te studeren?
- Over hoe je je ontwikkeld hebt, hoe je gegroeid bent
- Over je studiekeuze, hoe ervaren je de opleiding nu
- Over de balans tussen vrije tijd, school, werk e.d
- Wat is je opgevallen bij het opnieuw invullen van de vragenlijst Positieve Gezondheid?
- Wat is je opgevallen bij het invullen van de vragenlijst ter voorbereiding van dit begeleidingsgesprek?

Wat in elk geval aan de orde zou moeten komen zijn de volgende onderwerpen:

1. Welzijn:
 - Wat gaat goed?
 - Wat gaat minder goed?
 - Welke hulpbronnen (wat/wie) heeft de student nodig om zich (verder) te kunnen ontwikkelen?
 - Verwijs de student of kijk samen de toolbox “Studentwelzijn”
2. Studiekeuze
3. Studievoortgang:
 - Studievaardigheden: wat vindt de student zelf? (vragenlijst)
 - A/F/P toetsen, denk aan de richtvragen die al in module 1 besproken zijn met de studenten:

- *Hoe vind je de uitslag van de AFP toets?*
 - *Hoe heb je je voorbereid op deze toets?*
 - *Wat is je motivatie om je voor te bereiden voor deze AFP toets?*
 - *Wat vind je moeilijk en wat vind je makkelijk aan deze AFP Toets?*
 - *Wat is je plan om je de volgende keer voor te bereiden op de AFP toets?*
- Welke hulpbronnen (wat/wie) heeft de student nodig om zich (verder) te kunnen ontwikkelen?
- Verwijs de student of kijk samen de toolbox “Studentwelzijn” à “Tools voor studenten à “Tools succesvol te studeren/effactief leren”
 - Attendeer de student op mededeling op Mooi Verpleegkunde m.b.t. mogelijkheid om deel te nemen aan training/workshop rondom studievaardigheden
 - Tip: praktisch boek met veel tips rondom actief leren (staat in de toolbox) https://newsroom.didactiefonline.nl/uploads/PDF/STUDEREN_MET_SUCCES_LR.pdf
4. Persoonlijk studieadvies:
- Begrijpt de student wat het studieadvies inhoudt? Hoe schat de student zichzelf in? Begrijpt de student de doorstroomnorm? Wat heeft de student nodig om aan de doorstroomnorm te voldoen? Hierover ga je in gesprek met de student zonder een uitspraak te doen over welk studieadvies de student krijgt.
 - Geef aan dat de student een studievoortgangsbrief kan verwachten van de examencommissie waarin informatie staat over het persoonlijk studieadvies.

Inhoud van het gesprek:

Besprek aan de hand van de voorbereiding en de gespreksleidraad het welzijn, studiekeuze en studievoortgang van de student.

Extra tips voor het gesprek (besproken tijdens de informatiebijeenkomst):

- Regie bij student (waar wil je het over hebben?)
- Stel open vragen (vertel eens)
- Probeer zo weinig mogelijk te sturen en adviezen te geven
- Ben niet bang om stiltes te laten vallen
- Luister minstens twee keer zoveel dan dat je praat
- Focus op welzijn
- Focus op wat goed gaat
- Geef complimenten
- Wat zou je willen verbeteren: laat student kleine haalbare stapjes benoemen
- Benoem mogelijkheden voor extra ondersteuning: Toolbox “Studentwelzijn en In welke mood ben jij? (zuyd.nl)
- Denk aan je rol als docent en verwijs door als het niet binnen je rol past

Overzicht curriculum en toetsing Jaar 1 Voltijd HBO Verpleegkunde

Regulier

Periode	Module	EC totaal	Toets	Beoordeling	EC deeltaetsen
1	1 Voorzorg 1	15	Groepsposterpresentatie GKA	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	10
			Cognitieve toets A&F M1	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
2	2 Gemeenschapszorg 1	15	Praktijkleren M2	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	10
			Cognitieve toets A&F M2	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
3	3 Laagcomplex 1	15	Verpleegkundig rekenen 1	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
			Performance assessment	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	5
			Cognitieve toets A&F&P M3	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
4	4 Hoogcomplex 1	15	Portfolio-assessment	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5
			Praktijkleren	Bij onvoldoende of <5,5: herkansing (summatief)	5
			Cognitieve toets A&F&P M4	Deelnemen, feedforward, meenemen POFO, bij ND: herkansing (formatief) Let op: onderdeel van de doorstroomnorm!	5

De student krijgt een Positief Studiedadvies als voldaan is aan de volgende doorstroomnorm:

Minimaal 30 EC* uit jaar 1 behaald, inclusief Verpleegkundig rekenen 1, en deelname aan alle formatieve toetsen (voldaan). Voor het bepalen van de 30 EC's voor de doorstroomnorm worden de EC's van de deeltaetsen (zie kolom 6) opgeteld. De volledige EC's van een module worden pas in Osiris toegekend als alle deeltaetsen van een module zijn behaald.

Bijlage 4 Vragenlijst voor studenten

Vragenlijst begeleidingsgesprek Module 3, Jaar 1, Schooljaar 2022-2023

De vragen in deze vragenlijst zijn erop gericht om je na te laten denken over hoe het met jou en met je studie gaat. Je kijkt ook vooruit naar het volgende studiejaar. De vragenlijst kan meerdere keren gebruikt worden in het eerste jaar van je studie. De resultaten worden anoniem verzameld als je op 'verzend' klikt, en zijn niet herleidbaar naar jou als persoon. Het is de bedoeling dat je na het invullen en verzenden de resultaten zelf opslaat als PDF en verstuurt naar je studentbegeleider, uiterlijk 5 werkdagen voor het begeleidingsgesprek.

1. Ik ben tevreden over hoe het op dit moment met mijn studie gaat

2. Ik ben tevreden over mijn persoonlijke en professionele ontwikkeling tot nu toe als verpleegkundige in opleiding

3. Ik neem zelf de regie over mijn studie

4. Ik ben tevreden over mijn studievoordigheden rondom planning/timemanagement

5. Ik ben tevreden over mijn studievoordigheden rondom leren leren in het algemeen

6. Ik ben tevreden over mijn studievoordigheden rondom leren voor de toetsen van A/F/P

7. Ik ben tevreden over mijn vaardigheden rondom samenwerken

8. Ik ben tevreden over mijn studieresultaten

9. Ik ben tevreden over mijn studiekeuze

10. Het gaat goed met me

11. Bij persoonlijke of bijzondere omstandigheden die invloed hebben op mijn studie, is het duidelijk voor mij bij wie ik terecht kan om deze omstandigheden bespreekbaar te maken?

- Ja
- Nee

12. Er zijn persoonlijke omstandigheden die invloed hebben op mijn studievoortgang

- ja (wordt doorgeleid naar vraag 13)
- enigszins (wordt doorgeleid naar vraag 14)
- nee (wordt doorgeleid naar vraag 15)

13. Als er persoonlijke of bijzondere omstandigheden zijn die invloed hebben op je studie, is het verstandig om deze te bespreken met je studentbegeleider.

Heb je de studentbegeleider gesproken hierover?

- ja
- nee

14. Als er persoonlijke of bijzondere omstandigheden zijn die invloed hebben op je studie, is het verstandig om deze te bespreken met de studentendecaan.

Heb je de studentendecaan gesproken hierover?

- ja
- nee

15. Ik schat in dat ik aan het einde van het studiejaar het volgende studieadvies krijg:

- Positief studieadvies - doorstroomnorm is behaald aan het eind van het eerste studiejaar.
- Advies passend studietraject - doorstroomnorm is niet behaald aan het eind van het eerste studiejaar. Het eerste jaar moet gedeeltelijk of geheel opnieuw gevolgd worden.
- Verwijlsadvies - advies om te stoppen omdat er geen goede match is met de opleiding en het beroep.

16. Wat ga je doen in het volgende studiejaar?

- Ik wil doorgaan met deze opleiding (wordt doorgeleid naar vraag 19)
- Ik twijfel over stoppen of doorgaan met deze opleiding (wordt doorgeleid naar vraag 17)
- Ik ben van plan om te stoppen met deze opleiding (wordt doorgeleid naar vraag 18)

17. Het is verstandig om met je docenten en/of je studentbegeleider over je twijfels te praten. En ook met medestudenten en anderen die belangrijk voor je zijn. Je kunt contact opnemen met de studentendecaan, als je dat nog niet gedaan had. Die kan je helpen met o.a. je studiekeuze. Beschrijf eventueel hieronder welke acties je al ondernomen hebt.

18. Als je overweegt te stoppen met de opleiding, is het verstandig om contact op te nemen met de studentendecaan. Die kan je helpen met je studiekeuze of andere opties. Heb je de studentendecaan gesproken hierover?

- ja
- nee

19. Zijn er andere onderwerpen/aanvullingen die je wilt bespreken tijdens het gesprek? Licht je antwoord toe.

Bijlage 5 Voorbeeld studieplan

Tool "Studieplan" HBO Verpleegkunde (voltijd)

Let op: aan dit studieplan kunnen geen rechten ontleend worden!

Stappenplan voor invullen en bespreken Tool "Studieplan"

Stap 1: Student vult tool studieplan deel 1 in

Stap 2: Student vult deel 2 van de tool in

Stap 3: Student en docent bespreken de ingevulde tool tijdens het SLB-gesprek van module 4

Stap 4: Student en docent maken afspraken over eventuele vervolgcacties

Deel 1

Periode	Leerjaar 1				Leerjaar 2			
	Module	Toets	Behaald* EC		Module	Toets (o.v.)	Behaald* EC	Nog te volgen EC
1	1 Voorzorg	Groepsposterpresentatie GKA	10		5 Voorzorg	Individuele schrijfpdracht Preventie	5	
		Cognitieve toets A&F M1	5			EBP schrijfpdracht	5	
						Praktijkleren		
						Cognitieve toets A&F M5	5	
2	2 Gemeenschapszorg	Praktijkleren M2**	10		6 Gemeenschapszorg	Praktijkleren	5	
		Cognitieve toets A&F M2	5			Cognitieve toets A&F M5+M6	5	
						Performance assessment	5	
3	3 Laagcomplex	Verpleegkundig rekenen 1	5		7 Laagcomplex	Verpleegkundig rekenen 2	5	
		Performance assessment	5			Opdracht Verpleegkundig methodiek	5	
		Cognitieve toets A&F&P M3	5			Praktijkleren		
						Cognitieve toets A&F M7	5	
4	4 Hoogcomplex	Portfolio-assessment	5		8 Hoogcomplex	Portfolio-assessment	5	
		Praktijkleren**	5			Praktijkleren	5	
		Cognitieve toets A&F&P M4	5			Cognitieve toets A&F M7+M8	5	
						Case-study		
Totaal aantal EC nog in te halen***					Totaal aantal EC te behalen***			

*Raadpleeg OER i.v.m. toetskansen per schooljaar (extra toetskans: verzoek naar examencommissie)

**Bij knelpunten rondom praktijkleren, zie de procedure van Praktijkbureau over Individuele Route op Moodle (situaties buiten de procedure/inhaalregeling: verzoek naar examencommissie)

***Studeerbaarheid: maximaal 15 EC per periode

Deel 2

Beantwoord de volgende vragen:

Wat moet ik nog herkansen? Wanneer kan ik het herkansen volgens het toetsrooster?

Welke acties zijn nodig om te herkansen?

Wat/wie heb ik nodig om de kans op succes bij de herkansing te vergroten (krachtbronnen en hulpbronnen)? Maak gebruik van de voorbereidende documenten en het SLB-gesprek.